

Димитрие МАНЕВСКИ

УЧИМЕ ЛИ ОД ГРЕШКИТЕ?

Изминатив период, на една од нашите телевизии, се прикажуваа стари легендарни македонски филмови. Ова многу ме израдува затоа што отсекогаш сум слушал интересни приказни околу култот, кој се градел за некои од нив, а само неколку сум имал можност да ги гледам. Еден од оние кои не сум ги гледал е филмот "Среќна Нова '49". Откако го изгледав сфатив дека биле точни сите пофалби кои сум ги слушал за него. Тоа е филм кој со импресивна острина и дрскост, кристално јасно го покажува влијанието на системот врз секој поединец на општеството. Во него се гледаат бруталноста и немилосрдноста, која институциите на државата не се колебаат да ја употребат, сè со цел зачувување на "општото добро".

Но, тоа не е карактеристика само на тој режим, тоа буквално е карактеристика на секој до денес познат систем на општествено уредување. Тоа веројатно е така заради внатрешниот конфликт кој постои во секој човек. Од една страна се наоѓа желбата за лична слобода, а од друга страна потребата за воспоставување ред во односите меѓу луѓето. Токму овој конфликт е она што секоја идеологија се обидела да го смири, да го претвори во хармонија. Секоја религија, секоја општествена утопија се стреми кон тоа. Но, ниедна не успеала да ги задоволи двете потреби. Во секоја од нив, едниот елемент е потиснат за сметка на другиот. Најчесто она што е потиснато е човековата слобода. Во некои системи и религии тоа е направено буквално, со одземање на сите права, во други, пак, со вршење на константни притисоци врз поединци, а денес, во модерните "демократски" системи, тоа е направено со наметнување на т.н. "колективна моќ". Оваа моќ се спроведува преку центрите во кои е сконцентрирана во толкави количества, што едноставно сама од себе произведува преголема инерција, која не може да се задржи во своите природни граници. Такви центри се државните институции, самите држави, мултинационалните компании и секако меѓународните организации.

Секој од нив продолжува со своите ингеренции таму каде што претходниот застанува или не успева. Речиси и да нема човек кој директно не го почувствувал тоа и не почувствувал како

**МОЌТА РАСИПУВА,
АПСОЛУТНАТА
МОЌ, АПСОЛУТНО
РАСИПУВА.**

е да се чувствуваш толку мал и неморен, што дури помислуваш дека немаш доволно влијание да одлучиш за своите лични потреби.

Добро изградениот систем на пропаганда и наметнување мислење при-

Не постои човек кој директно на себе не ја почувствувал ладнокрвноста на државата кога се во прашање нејзините интереси, а воедно и незаинтересираноста на истата, кога се во прашање неговите интереси.

донесува луѓето да посакаат да бидат репресирани и потиштени. Конкретен пример за ова е големата желба на огромен број луѓе нивните држави да станат дел од меѓународните организации, кои слободно може да се наречат меѓународни држави. Нашата др-

жава е конкретен пример за тоа. Не би ме зачудило доколку на првачињата кои догодина треба да се запишат во училиште им се дадат сини беретки со жолти ѕвездички, и транспаренти со ликовите на Солана, на Баросо, на Рен и на останатите евробирографи, и така дотерани да парадираат пред Собранието, а во свечената ложа, нашите горди функционери да се восхитуваат сами на себе и на својата најнова инвентивност, со која успеале да продрат нови 5 сантиметри на патот кон ЕУ. Не знам само како не се досетија да го решат спорот за името со Грција на европски начин. Јас би им предложил досегашната БЈРМ, да ја заменат со ИЕРМ, што би значело Идна Европска Република Македонија. Ем Грците задоволни, ем Европејците задоволни, а и ние ќе аплаудираме затоа што успеале и нас да не спомнат на крајот.

Интегрирањето во ЕУ го сметам за негативно затоа што самата Унија претставува класичен систем на општествено уредување, во кој најтворено и без прикривање се навлегува во секојдневието на сите нејзини жители и во кој постои центар, врхушка, чии одлуки покорно мора да се почитуваат. Кога посочувам ваков систем, мислам на класичното владеење на колективната моќ во кое центрите на моќ се јасно прикажани и во меѓусебна координација успеваат да го остварат своето влијание во секоја пора од општеството.

Она што на сите треба да ни е јасно е дека постои определена граница до која смееме да дозволиме државата преку законите да има надлежност, но понатаму од таа граница, ниту државата со своите институции, ниту меѓународните организации, ниту било кој друг не смее да помине. Недозволиво е заради "општото добро" нашето секојдневие да биде обременето со стотици прописи, а заради нечии лични интереси сите ние да трпиме. Токму затоа потребно е да се поттикнува критичкото размислување и да се гледа и "задната страна на медалот", за да не се доведеме во ситуација во која, како што се вели и во филмот, ќе биде "морално" да се покориме.